

КРЕМЕНЧУЇЦЬКА ГЕС — підприємство електроенергетичної галузі. Входить до [Дніпровського каскаду ГЕС](#). Філія ВАТ «Укргідроенерго» (від 2004). Розташована вище від м. Кременчук Полтавської обл., поблизу м. Світловодськ Кіровоградської обл. Будівництво було розпочато 1954. Перший агрегат уведено в дію 1959, останній (12-й) — 1968. При спорудженні ГЕС утворено [Кременчуцьке водосховище](#). До складу шлюзу, відкриті розподільчі пристрої 154 і 330 кВ. Загальна потужність станції 625 МВт. Через гідротехнічні споруди проходять залізниця та автомобільний шлях. Ця ГЕС — друга за потужністю (після ДніпроГЕС) у Дніпровському каскаді, їй належить особливе місце в комплексному використанні ресурсів Дніпра. Довжина напірного фронту гідровузла 12,4 км, пропускна здатність 25 400 м³/сек. Енергетичне призначення ГЕС — знімати «піки» навантаження в енергетичній системі України. ГЕС щороку економить 900 тис. т вугілля і без додаткових витрат збільшує виробництво електроенергії на нижче розташованих ГЕСах до 1,0 млрд кВт·год. Для

Кременчуцького гідровузла вперше в Україні впроваджено будівлю ГЕС без машинного залу, над кожним гідроагрегатом встановлено металеві кришки-ковпаки, які можна знімати. Роль машинного залу виконує турбінне приміщення. Головна електрична схема ГЕС: 4 блоки по 3 генератори на один трансформатор, 2 автотрансформатори сполучення підстанцій 330–154 кВ.

Кременчуцька ГЕС відіграє значну роль в енергосистемі України як важливий вузол міжсистемних зв'язків на напругу 330 кВ. Середньорічне виробництво електроенергії становить 1506 млн кВт·год. 1997–2002 на станції виконано 1-й етап реконструкції, зокрема замінено 24 вимикачі 13,8–154–330 кВ на сучасні елегазові, 42 роз'єднувачі 154 та 330 кВ, 13 комплектів трансформаторів струму і напруги 154 та 330 кВ, 6 систем збудження генераторів, 6 регуляторів швидкості обертання агрегатів та 12 систем управління. Впроваджено автоматизовану систему контролю безпеки гідротехнічних споруд, що значно підвищило надійність ГЕС.

К. В. Вошинський

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Кременчуцька ГЕС / К. В. Вошинський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-1974>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).